

Charita

Časopis Slovenskej katolíckej charity

MAPOVALI SME DOBROŤU

ČÍSLO 2 // ROČNÍK XXVI. // SEPTEMBER 2018

10

16

24

AKTUALITY

04 Zo Slovenska

09 Zo sveta

TÉMA

10 Mapovali sme DOBROtu na Slovensku

ROZHOVOR

14 Peter Verhaeghe: „Máme pomýlené chápanie toho, čo je dobročinnosť.“

16 Jens Petzold: „Keď vlastníte správny pas, môžete ísť kam chcete. To je rozdiel medzi nami a utečencami.“

PROJEKT

20 Ján Košta: „Za darovaných pár eur by sa u nás nedalo spraviť toľko dobra ako na Ukrajine.“

ZBIERKA

24 Zbierka školských pomôcok: Aby žiadne dieťa nešlo do školy s prázdnu taškou

INICIATÍVA

25 Adopcia ľudí bez domova

VOLNÝ ČAS

VÝZVA

27 Pod s nami pomáhať do Afriky!

Adresár SKCH

Sekretariát Slovenskej katolíckej charity

Adresa: Kapitulska 18,
814 15 Bratislava
Tel.: 02-5443 1506, 5443 2503
E-mail: sekretariat@charita.sk
<http://www.charita.sk/>
IBAN SK37 0900 0000 0001 7687 5345
Slovenská sporiteľňa

Bratislavská arcidiecézna charita

Adresa: Krasinského 6,
821 04 Bratislava
Tel.: 02-442 50 374
E-mail: charitaba@charitaba.sk
<http://www.charitaba.sk/>
IBAN SK92 3100 0000 0040 1007 8918
Prima banka

Diecézna charita Banská Bystrica

Adresa: Tibora Andrašovana 44,
974 01 Banská Bystrica
Tel.: 048-472 0272
E-mail: charitabb@charitabb.sk
<http://www.charitabb.sk/>
IBAN SK23 0200 0000 0007 3684 1312, VÚB

Diecézna charita Rožňava

Adresa: Kósu-Schoppera 141/22,
048 01 Rožňava
Tel.: 058-7326415
E-mail: sekretariat@charitaroznavas.sk
<http://www.charitaroznavas.sk>
IBAN SK92 0200 0000 0000 1813 7582, VÚB

Spišská katolícka charita

Adresa: Hanulova 2,
052 01 Spišská Nová Ves
Tel.: 053-4424 500
E-mail: caritas@caritas.sk
<http://www.caritas.sk/>
IBAN SK28 0200 0000 0000 2963 4592, VÚB

Trnavská arcidiecézna charita

Adresa: Hlavná 43,
917 01 Trnava
Tel.: 033-5511 396
E-mail: sekretariat@charitatt.sk
<http://www.charitatt.sk/>
IBAN SK71 7500 0000 0040 0829 7855, ČSOB

Arcidiecézna charita Košice

Adresa: Bočná 2,
040 01 Košice
Tel.: 055-6255 317,
E-mail: adch-ke@charita-ke.sk
<http://www.charita-ke.sk/>
IBAN SK52 7500 0000 0005 1302 6193, ČSOB

Gréckokatolícka charita Prešov

Adresa: Hlavná 2,
080 01 Prešov
Tel.: 051-7723 970
E-mail: gkcharita@gkcharita-po.sk
<http://www.gkcharita-po.sk/>
IBAN SK18 7500 0000 0040 0842 5976, ČSOB

Gréckokatolícka

eparchiálna charita Košice
Adresa: Dominikánske nám. 2/A, 040 01 Košice
Tel.: 055-6259 454
E-mail: eparchialnacharitakosice@gmail.com
<http://www.charitaza.sk/>
IBAN SK77 3100 0000 0043 5022 8409
Prima banka

Diecézna charita Žilina

Adresa: Predmestská 12, 010 01 Žilina
Tel.: 041-723 1234,
E-mail: charitaza@gmail.com
<http://www.charitaza.sk/>
IBAN SK31 0900 0000 0004 2470 2305
Slovenská sporiteľňa

Diecézna charita Nitra

Adresa: Samova 4, 950 50 Nitra
Tel.: 037-7721 792
E-mail: sekretariat@charitanitra.sk
<http://www.charitanitra.sk/>
IBAN SK16 5600 0000 0008 0762 5001
Prima banka

Slovenská katolícka charita (SKCH) poskytuje charitatívne, sociálne, zdravotnícke a výchovno-vzdelávacie služby ľuďom v núdzi bez ohľadu na rasu, národnosť, vierovyznanie a politické zmýšľanie.

Pre viac informácií: info@charita.sk, www.charita.sk

Charita je tu pre všetkých bez rozdielu. Tento headline ma na Slovenskej katolíckej charite zaujal už pri mojom prvom bližšom kontakte a inšpiruje ma stále. Jednoduchá skutočnosť, ktorá vychádza z kresťanskej morálky a pomáha každému núdznemu bez ohľadu na jeho farbu pleti, na to, v koho alebo čo verí, či odkiaľ pochádza. Jednoducho, Charita je tu pre kohokoľvek, kto sa ocitne v úzkych. Ľudia, ktorí ju tvoria, sú pripravení hľadať prostriedky a spôsoby, ako pomôcť. Už tým najmenším, ktorí sú od detstva skúšaní. Cez dospelých, ktorí sa spleťou okolností ocitnú na periférii, no chcú svoj život opäť uchopiť do vlastných rúk a žiť naplno. Až po seniorov, ktorým pomáha uchovať si často takú krehkú ľudskú dôstojnosť.

Za celou činnosťou katolíckej Charity stojí takmer 2000 profesionálov a dobrovoľníkov. Čo konkrétne robia? V júni sme Vás pozvali do ulíc Slovenska mapovať DOBROTu a ja Vás teraz pozývam prečítať si o tom, ako vyzerá dobro v štýle Charity.

Sylvia Hamadejová
manažér pre komunikáciu a PR

VYDÁVA: Sekretariát Slovenskej katolíckej charity; IČO 00179132; ADRESA REDAKCIE: Kapitulská 18, 814 15 Bratislava, tel. 02/5443 1506, e-mail: sekretariat@charita.sk, bankové spojenie: Slovenská sporiteľňa, č. ú.: SK37 0900 0000 0001 7687 5345 VS 140; ZODPOVEDNÝ REDAKTOR: Sylvia Hamadejová; SPOLUPRACOVALI: Lívia Šimčeková, Ján Košta, Peter Verhaeghe, Jens Petzold, Monika Mikšíková, Juraj Barát; OBÁLKA: archív ADCHKe; FOTO: Ján Košta, Roman Kortiš, archív: SKCH, ADCH a DCH, Peter Verhaeghe, Jens Petzold; GRAFICKÁ ÚPRAVA: SKCH, Ivan Duda; VÝROBA: ULTRA PRINT, s. r. o.; REGISTRÁCIA MK SR EV 3635/09, ISSN 1338-1504.

Časopis je nepredajný, vychádza trikrát do roka vďaka darcom Slovenskej katolíckej charity.

Jeho vydávanie môžete podporiť dobrovoľným príspevkom na číslo účtu: SK37 0900 0000 0001 7687 5345, v. s. 140.

Na jarných Kapitulských dvoroch privítala Charita desiatky návštevníkov

Podujatie Kapitulské dvory dvakrát ročne otvára brány na Kapitulskej ulici v centre Bratislavy, kde už 24 rokov sídli aj Sekretariát Slovenskej katolíckej charity.

Každý, kto sa zastavil v charitnej záhrade, si mohol vychutnať charitnú kávu, rwandský čaj, sladkú baklavu či africké placky čapať. Tie pripravila Janka, ktorá pár mesiacov strávila ako dobrovoľníčka Charity v Ugande. S pomocou Bratislavskej arcidiecéznej charity sme pripravili detský kútik. Deti mohli potešiť svoje mamky kvietkami vyrobenými technikou *quilling*. Prv, než sa pustili do výroby darčiek, vypočuli si rozprávky z Afriky a Indie, ktoré im čítal generálny sekretár Erich Hulman.

Starší sa zaujímali o zahraničné projekty Charity v Afrike či o projekt *Adopcia na diaľku®*. Problematiku obchodovania s ľuďmi návštevníkom priblížil krátkometrážny film *IVAN*, ktorý tento rok získal ocenenie od organizácie *Unchosen – Films Against Slavery* v kategórii Najlepší medzinárodný film o novodobom otroctve.

Nová kampaň Slovenskej katolíckej charity s názvom Čo je domov?

Slovenská katolícka charita sa prostredníctvom siete európskych charít stala s 11 ďalšími krajinami súčasťou projektu MIND – Migration (Migrácia). INterconnectedness (Prepojenie). Development (Rozvoj). Predstavenie projektu verejnosti prebieha prostredníctvom kampane *Čo je domov?*

Na Slovensku prebehlo slávnostne spustenie kampane 20. júna pri príležitosti Svetového dňa utečencov na symbolickom mieste – pri pamätníku Brána slobody v blízkosti hradu Devín. Tam bolo počas totalitného režimu v rokoch 1948 – 1989 pri pokuse o útek za Železnú oponu usmrtených štyristo mužov a žien.

Otvorenie kampane sprevádzala výstava detských kresieb z rôznych krajín sveta, ktoré sprítomňujú pohľad detí na tému domova.

Slávnostné dopoludnie obohatilo autorské čítanie Štefana Chrappu z knihy rozhovorov s Antonom Srholcom *Bezdomovec z povolania* o jeho skúsenosti s migrantmi na Slovensku.

Kardinál Tagle si počas svojej návštevy na Slovensku vyhradil čas aj na stretnutie so zástupcami Charity

V piatok 25. mája sa zástupcovia Slovenskej katolíckej charity na čele s generálnym sekretárom Erichom Hulmanom stretli s prezidentom *Caritas Internationalis* a *Katolíckej biblickej federácie* kardinálom Luisom Antoniom Taglem, ktorý pricestoval na Slovensko pri príležitosti 25. výročia Katolíckeho biblického diela u nás. Krátke stretnutie prebehlo v priestoroch Arcibiskupského úradu Bratislavskej arcidiecézy na Špitálskej ulici. Kardinál Tagle sa zaujímal o činnosť Slovenskej katolíckej charity a povzbudzoval v pokračovaní jej aktivít. Svoje požehnanie a posolstvo lásky venoval aj zamestnancom a dobrovoľníkom Charity na celom Slovensku.

Charita spoločne s projektom Adopcia na diaľku® na festivale Verím Pane

V Námestove sa od 16. do 21. júla konal festival kresťanskej hudby *Verím Pane*. V rámci programu sa účastníci mohli bližšie zoznámiť s projektom *Adopcia na diaľku®*, ako aj s inými aktivitami Slovenskej katolíckej charity. Vďaka spolupráci so Spišskou katolíckou charitou sme návštevníkom festivalu ponúkli príležitosť porozprávať sa aj o lokálnych aktivitách Charity.

Stretnutie s dobrovoľníkmi Charity na grilovačke

Dva projekty Slovenskej katolíckej charity v krajinách subsaharskej Afriky rozvíjajú a posúvajú dopredu aj slovenskí dobrovoľníci. Tí sú do Ugandy a Rwandy vysielaní na polročné pôsobenie. Minulí aj súčasní pomocníci a dobrovoľníci si pripomenuli Deň Afriky (25. máj) spoločnou grilovačkou v charitnej záhrade, ktorú inicioval manažér rozvojovej spolupráce SKCH Martin Vittek. Táto oslava bola príležitosťou opäť stretnúť starých priateľov a spoznať nových, ale aj ocenením dobrovoľníkov za ich prínos pre rozvojové projekty Charity, na ktorých sa podieľajú už od roku 2015. Zároveň to bol pekný čas vzájomných rozhovorov a neformálneho odovzdávania skúseností starších budúcim dobrovoľníkom.

Predaj mesačníka Cesta pomohol dievčatám splniť si sen o návšteve Krakova

Vďaka výnosu z predaja mesačníka Cesta sa mohli dievčatá z Domu sv. Faustíny už po piatykrát zúčastniť 9. metropolitnej púte do Sanktuária Božieho milosrdenstva v Krakove (2. júna). Usilovnosť predajcov a štedrosť ľudí umožnili dievčatám nábrať potrebné duchovné aj telesné sily.

Spoločne s veriacimi z farnosti Svidník putovali do Krakova dievčatá a zamestnankyne Domu sv. Faustíny vo Svidníku: „*Za tento nádherný výlet vďačíme aj silnej zostave predajcov, ktorí neváhali vyjsť s kožou na trh. V apríli počas Dňa otvorených dverí za účasti Jána Holodňáka, primátora mesta Svidník, Vasilu Kormaníka, duchovného správcu Grécko-katolíckej charity a Kataríny Sívákovej, šéfredaktorky Podduklianských noviniek, získali za časopisy spoločne 390,67 eur. Za všetku snahu zo srdca ďakujeme a veľmi si to vážime,*“ dodáva na záver vedúca zariadenia Helena Paňková.

Klienti Bratislavskej arcidiecéznej charity si vyskúšali rôzne profesie

Klienti z rehabilitačného strediska *Samária* mali možnosť zúčastniť sa tréningu „ochutnávka profesií“ pod vedením odborníka formou štyroch workshopov.

Prvé ochutnávky boli v kaviarni *Radnička – Inklúzia*, v chránej dielni, kde sú vytvorené podmienky pre stabilnú a zmysluplnú prácu najmä pre ľudí s rôznym zdravotným postihnutím. Bolo možné vyskúšať si tam profesiu čašníka a administratívneho pracovníka.

Tretia ochutnávka predstavovala prácu záhradníka, ktorú klienti absolvovali v Dome sociálnych služieb *Hestia* v Dúbravke.

Poslednú z profesií absolvovali v kuchyni *Zdravíčko* ako pomocná sila.

Všetky stretnutia predstavili klientom možnosti ich seberealizácie v pracovnej oblasti.

Podujatie Iracký piknik neprekazila ani silná búrka

Na sviatok sv. Cyrila a Metoda sa v komunitnom centre v areáli Diecéznej charity na Samovej ulici v Nitre konalo podujatie s názvom *Iracký piknik pod slovenským hradom*.

Vyššie 200 Slovákov sa stretlo s približne štyridsiatkou azyľantov. Khaleel a Yasir s pomocou ďalších pripravili ochutnávku irackého jedla. Nechýbalo ani ovocie a nápoje.

Piknik bol obohatený o kurz arabčiny, ktorý videla učiteľka Sabriya. Holíč Waleed zas strihal a upravoval brady. Ženy z irackej komunity prezentovali ručne vyrobené šperky a ozdoby. Organizátori mysleli aj na súťaž a detský kútik, ktoré pripravili Mirna, Ann a Asrar. I napriek silnej búrke pretrvala úžasná atmosféra stretnutia.

Maltézsky rád podporuje hospicovú starostlivosť v Nitre

Maltézska pomoc na Slovensku doteraz nemala v správe alebo držbe žiaden hospic. Jeho členovia sa rozhodli, že prevezmú patronát nad hospicom – Domom pokoja a zmiernosti u Bernadety, ktorého zriaďovateľom je Diecézna charita Nitra. Patronát spočíva v dobrovoľníckych aktivitách, materiálnej a finančnej pomoci.

Od roku 2018 Centrum Maltézskej pomoci v Nitre pomáha pri starostlivosti o údržbu vonkajšieho areálu. Dobrovoľníci pravidelne kosia trávnaté plochy a pomáhajú pri údržbe zelene a krovin.

V gréckokatolíckej farnosti Okružná oficiálne uviedli farskú charitu

V nedeľu 6. mája 2018 v Gréckokatolíckej farnosti svätého Archanjela Michala - Okružná slávnostne uviedli do života prvú Farskú charitu v Gréckokatolíckej archieparchii Prešov. Štatút a schvaľovací dekrét vydal Mons. Ján Babjak SJ, prešovský arcibiskup a metropolita 1. mája. Uvedenie bolo spojené so svätou liturgiou a oficiálnym odovzdávaním poverení pre jednotlivých členov Farskej charity Okružná, ktorá vznikla na základe iniciatívy a spolupráce s Gréckokatolíckou charitou Prešov.

V Rabči oslávili 10. výročie posviacky Domu Charitas sv. Hildegardy

Pri príležitosti 10. výročia posviacky Domu Charitas sv. Hildegardy z Bingenu bola 29. 06. 2018 slávená ďakovná sv. omša v rímskokatolíckom farskom kostole Navštívenia Panny Márie v Rabči. Bohoslužba bola obetovaná za všetkých dobrodincov, ktorí akýmkoľvek spôsobom pomohli alebo pomáhajú matkám, ich deťom či zariadeniu. Hlavným celebrantom sv. omše bol biskup a prezident SKCH J. E. Mons. ThDr. Štefan Sečka, PhD.

V okresoch Košíc a Prešova sa odovzdalo núdzným takmer 500 ton potravín

Potravinovú pomoc organizuje Slovenská katolícka charita s pomocou arcidiocézných charít. Operačný program, ktorý je financovaný zo zdrojov Európskej únie, poskytuje potravinové a hygienické balíčky núdzným po celom Slovensku.

„V prvých dvoch tohtoročných distribúciách potravinovej pomoci sme v desiatich okresoch košického a prešovského kraja odovzdali sociálne odkázaným vyše 36-tisíc potravinových balíkov. Veríme, že tak ako v minulom roku sa nám do konca roka podarí doručiť spolu asi jeden milión kilogramov potravín predovšetkým viacdenným rodinám, ktoré sú bez príjmov a ktoré to najviac potrebujú,“ povedal riaditeľ Arcidiocézneho charity Košice Ing. Cyril Korpesio.

Klienti Domu pre núdznych v Banskej Bystrici majú nový sprchový kút

V Diecéznej charite Banská Bystrica sa počas jarných mesiacov podarilo vybudovať nový sprchový kút v stredisku osobnej hygieny v Dome pre núdznych na Tajovského ulici. „Zlepšilo to kvalitu poskytovaných služieb,“ vraví Radoslav Bujdoš, riaditeľ Diecéznej charity Banská Bystrica. Klienti domu sa priebežne zapájajú aj do čistenia parku, ktorý sídli v blízkosti diecéznej charity. Sú tak vtiahnutí do aktivít, ktoré im pomáhajú vnímať svoje okolie a pracovať na sebe vďaka tejto aktivite.

Pápež František vyzýva k solidarite s chudobnými

18. novembra 2018 sa bude sláviť Svetový deň chudobných. 13. júna predstavili vo Vatikáne posolstvo pápeža Františka na tento svetový deň pod titulom „Úbožiak zavolať a Pán ho vyslyšal“. Svätý Otec i týmto posolstvom vyzýva najmä kresťanov, aby nezabúdali špeciálne na sociálnu chudobu, ktorou trpí moderný človek. Pápež vo svojom posolstve upriamuje pozornosť na tri slovesá: „volať“, „odpovedať“ a „oslobodiť“.

„Často mám obavu, že mnohé iniciatívy, aj keď záslužné a potrebné, sú viac nasmerované na to, aby sa páčili nám samým, než aby zachytili volanie chudobných. V takomto prípade naša reakcia vo chvíli, keď chudobní dajú zaznieť svoje volanie, nie je koherentná, nie je schopná nalaďiť sa na ich situáciu. Sme tak veľmi v pasci akejsi kultúry, ktorá núti obzerať sa v zrkadle a nadmerne sa starať o seba, že sa domnievame, že nejaký skutok altruizmu môže stačiť na to, aby sme sa cítili spokojní bez toho, že by sme sa priamo zaangažovali,“ hovorí pápež František.

Vzniká kampaň, ktorá chce upozorňovať na obchod s deťmi

30. júla pri príležitosti Svetového dňa boja proti obchodovaniu s ľuďmi oznámili katolícke Charity v Európe a v oblasti Stredomoria (Blízky východ a západná Afrika) spustenie cezhraničného výskumného projektu, ktorý má za cieľ nájsť spôsoby zlepšenia ochrany detí pred obchodníkmi s ľuďmi. Tento medzinárodný výskum spája deväť národných charitatívnych organizácií (Albánsko, Bosnu, Francúzsko, Jordánsko, Kosovo, Libanon, Slovinsko, Slovensko a Ukrajinu) v rámci dvoch regionálnych organizácií: Caritas MONA (sieť organizácií Caritas na Blízkom východe a v západnej Afrike) a Caritas Europa.

Výsledky výskumu by mali priniesť nástroje a techniky pre lepšiu identifikáciu, prevenciu a efektívnejší boj proti obchodovaniu s ľuďmi a zároveň podporovať osvetu o tejto nelegálnej činnosti v rizikových skupinách, u orgánov činných v trestnom konaní, ako aj v širokej verejnosti.

V Bruseli o riešení odškodnenia obetí obchodu s ľuďmi

Slovenská katolícka charita bola prostredníctvom projektu STOP obchodovaniu s ľuďmi jednou zo 100 mimovládnych organizácií z členských krajín EÚ, ktoré sa v Bruseli zúčastnili stretnutia EU Civil Society Platform against Trafficking in Human Beings. Predsedníčkou tejto platformy je od jej vzniku Myria Vassiliadu.

Medzi pozvanými rečníkmi bola Joelle Milquet, špeciálna poradkyňa predsedu Európskej komisie Jeana Claude-Junckera. Vo svojom vystúpení hovorila o problematike odškodnenia obetí obchodovania, čomu sa následne venoval aj jeden z workshopov. Špeciálnym hosťom bola herečka aj Vanessa Redgrave, ktorá sa počas večere v neformálnom rozhovore zaujímala o špecifiká obchodovania v rámci utečeneckej témy.

Zamestnanci Diecéznej charity Žilina predstavujú svoju činnosť

„Snažíme sa pomáhať telu i duši aj tým, ktorí si myslia, že žiadnu dušu nemajú. Vierovyznanie pre nás nie je rozhodujúce.“

Mapovali sme DOBRÓtu na Slovensku

Slovenská katolícka charita stojí už 91. rokov blízko pri človeku, ktorý je v núdzi. Kto za touto prácou stojí? O akú pomoc ide? Tento rok sme sa rozhodli, že otvoríme dvere a vyjdeme z našich zariadení, aby sme boli blízko všetkým Slovákom, ktorí chcú spoznať aktivity katolíckej charity. Od 10. – 16. júna sme pripravili sériu podujatí v rámci Národného týždňa charity.

Slovo charita sa v dnešnej modernej spoločnosti spája s mnohým. Stretávame sa s názormi, že katolícka charita pomáha iba veriacim. Prípadne prevláda presvedčenie, že iba zbiera a rozdeľuje staré šatstvo. Ako to však v skutočnosti je? Na tie najčastejšie mýty o Charite sme sa opýtali nášho generálneho sekretára Ericha Hulmana.

Erich Hulman (vpravo) v Detskej záhradnej cukrárni v Považskej Bystrici

Hovorí sa, že katolícka charita je bohatá. Mýtus, alebo fakt?

Je to mýtus v oblasti finančného bohatstva. Slovenská katolícka charita nevlastní banku ani inú výrobnú pomoc. Na druhej strane je fakt, že sme bohatí na angažovaných ľudí a dobrovoľníkov, ktorí sú ochotní investovať svoj čas, peniaze, dary a talenty na pomoc iným prostredníctvom Charity.

Čistenie verejných priestranstiev v rámci Národného týždňa charity

Vraj katolícka charita pomáha iba veriacim. Mýtus, alebo fakt?

To je jednoznačne mýtus. Pracovníkov Charity nezaujímajú, či tí, ktorým treba pomôcť, majú krstný list alebo či chodia každú nedeľu do kostola. Pýtame sa na to, či sú hladní, či si majú čo obliecť a kde prenocovať. V rozvojových krajinách pomáhame rovnako kresťanom, ako aj moslimom či jezidom. Snažíme sa pomáhať telu i duši aj tým, ktorí si myslia, že žiadnu dušu nemajú. Vierovyznanie pre nás nie je rozhodujúce.

Pomáhame aj deťom na Blízkom východe

Slovenská katolícka charita sa vraj angažuje iba na Slovensku. Mýtus, alebo fakt?

To je tiež mýtus. Slovenská katolícka charita pomáha na projektoch v Afrike, konkrétne v Ugande a vo Rwande, taktiež na Blízkom východe, kde je veľká humanitárna kríza. Ľudia v rozvojových krajinách potrebujú pomoc často viac než my na Slovensku. V rámci projektu Adopcia na diaľku® podávame ruku v ďalších siedmich krajinách.

Chlapec z Centra Nepoškvrneného srdca Panny Márie v Ugande

A to, že Charita zbiera len šatstvo je mýtus, alebo fakt?

To, že Charita zbiera šatstvo, je fakt. No zďaleka to nie je jediná aktivita katolíckej Charity. A keď hovoríme o šatstve, na Charite ho využívame nielen pre ľudí v núdzi. Používame ho napríklad aj na módnu prehliadku. Výťažok z minuloročnej módnej prehliadky s názvom Móda a/ako odpad putoval na pomoc tým, ktorí boli obeťmi obchodovania s ľuďmi.

Dobrovoľníci predvádzajú modely na módnej prehliadke

„Stále sa stretávame s rôznymi podobami chudoby a núdze. Či už ide o dieťa, ktoré z rozličných dôvodov opustili rodičia; o starého, ktorému chcú jeho deti zabezpečiť dôstojné posledné dni života. Alebo sa mladý muž svojím hýrivým spôsobom života dostal až na ulicu. Každému podáva Slovenská katolícka charita pomocnú ruku. Rozhodli sme sa zorganizovať Národný týždeň charity s cieľom, aby každý človek v núdzi vedel, kde sa môže obrátiť so žiadosťou o pomoc, a tiež, aby ľudia ochotní pomáhať vedeli, kde sú potrební a očakávaní. Touto iniciatívou chceme pozvať Slovákov do dialógu s dobrými ľuďmi, ktorí podávajú pomocnú ruku tým, ktorí sa ocitnú na perifériách,“ hovorí generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Erich Hulman.

CHARITA POMÁHA ĽUĎOM NA ULICI

Pri prvom kroku z ulice pre ľudí bez domova pomáha predaj populárneho charitného časopisu Cesta či Nota Bene. Vďaka tomu môžu títo ľudia nadobudnúť stratenú sebadôveru, potlačenú ľudskú dôstojnosť a naučiť sa správne hospodáriť so zarobenými financiami. V Prešove bol výťažok z predaja Cesty v hodnote 474 eur na základe spoločného rozhodnutia distributórov tohto mesačníka odovzdaný dvom ženám so zdravotným znevýhodnením. Natália M. a Erika G., bývalé klientky Gréckokatolíckej prešovskej charity, získali tak finančnú pomoc s nákladmi spojenými na ich bývanie v zariadení sociálnych služieb. „Sme veľmi radi, že pozvanie do tejto premiérovej aktivity v meste Prešov prijali viacerí hostia, ktorí sa nebáli vyjsť z pohodlia kancelárie a zažiť prijatie aj odmietnutie alebo nezáujem zo strany verejnosti,“ hovorí Denisa Považanová, šéfredaktorka mesačníka Cesta. Ako dodáva, je pozoruhodné, že samotní predajcovia sa spoločne rozhodli podporiť tieto ženy, ktoré majú popri finančnej núdzi aj zdravotné problémy.

CHARITA POMÁHA TÝM, KTORÍ NEMAJÚ ZÁZEMIE

Na nedeľné popoludnie si deti z Detského charitného domu v Považskej Bystrici pripravili príjemné posedenie vo svojej záhrade, ktorá sa už po štvrtýkrát premenila na detskú cukráreň. Pohoda pri sviatočnom koláčiku a káve prilákali viacerých návštevníkov, ktorí si vychutnali pripravené pohostenie a spoločnú radosť.

CHARITA POMÁHA TÝM, KTORÍ NESTRÁCAJÚ NÁDEJ

V Ľubovnianskej knižnici bola 13. júna pozornosť venovaná Stanke Hudačkovej, ktorá si po rokoch splnila svoj tajný sen. Vďaka podpore Gréckokatolíckej charity Prešov mohla slávnostne uviesť zbierku básní s názvom „Môj sen“.

„Dnešný deň je ako názov knihy Môj sen. Splnil sa mi sen, po ktorom som túžila, a som na seba hrdá. Chcem inšpirovať ďalších hendikepovaných ľudí ako som ja, ktorí sú na vozičku. Aby sa nevzdávali a bojovali za svoj život. Keď majú správnych ľudí okolo seba, tak sa dá všetko zvládnuť,“ povedala samotná autorka. Zbierku poézie doplnili ilustráciami deti a mladí z Domu sv. Anny.

V Trnave arcidiecézna charita zorganizovala udalosť s názvom Charita - svet príbehov. Na podujatie prišla aj partnerská organizácia v rámci realizovaného projektu - Uherskobrodská oblastná charita. Verejnosť tak mohla spoznať silu ľudí, ktorí tvoria Charitu. Príbehy boli počas dňa popretkávané hudobnými a tanečnými vystúpeniami.

V Banskej Bystrici má katolícka Charita síce veľkosťou menšie zariadenie, no čo sa pomoci týka, je ich činnosť užitočná rovnako ako kdekoľvek inde. Počas Národného týždňa charity predstavili aktivity Domu pre núdznych na ulici Tajovského.

„Program sa začal slávnostnou svätou omšou, nasledovala prednáška v spolupráci s Ministerstvom vnútra Slovenskej republiky na tému prevencia kriminality a obchodovania s ľuďmi,“ hovorí riaditeľ Diecéznej charity v Banskej Bystrici Radoslav Bujdoš.

V CHARITE SÚ ĽUDIA S OPTIKOU NEZIŠTNOSTI

Ku charite neodmysliteľne patria dobrovoľníci a dobrovoľníčky. Je tu priestor pre mladých i seniorov formou jednorázových či dlhodobých spoluprác. Vo verejnej diskusii s názvom Dobrovoľníctvo - naozaj pre každého? spoločne na túto tému diskutovali zástupcovia organizácie LEAF, Slovak Aid, eRka a Slovenskej katolíckej charity.

CHARITA POMÁHA BEZHraniČNE

Katolícka Charita pomáha na Slovensku vyše 23-tisíc ľuďom, no zároveň vníma problém chudoby aj v medzinárodnom kontexte. Bubenické vystúpenie skupiny JAMADAN otvorilo záverečné podujatie Národného týždňa charity v sobotu 16. júna v Bratislave. Pozývalo verejnosť africkými rytmami do charitného stanu, kde boli predstavené projekty pre ľudí z oblastí zasiahnutých vojnovými konfliktmi alebo prírodnými katastrofami. Vznikol tu priestor porozprávať sa o pomoci znevýhodneným deťom v subsaharskej Afrike. Hovorili sme aj o Blízkom východe, kde SKCH pomáha zabezpečovať najzákladnejšiu pomoc na prežitie utečencom a vnútorným vysídlencom, či o pomoci projektu Adopcia na diaľku®, ktorý dáva nádej na lepšiu budúcnosť deťom z najchudobnejších rodín.

Ak sa Vám naše akcie páčili alebo ste ich tento rok nestihli, ponúkame Vám príležitosť na opätovné stretnutie. **Od 9. do 15. júna 2019** vyjdeme von z našich zariadení a kancelárií a počas druhého ročníka Národného týždňa charity vytvoríme opäť priestor na vzájomný dialóg.

Sylvia Hamadejová a zástupcovia diecéznych a arcidiecéznych charít
foto: archív SKCH a arcidiecéznych charít

Bratislavská arcidiecézna charita sa spojila so Slovenskou katolíckou charitou

Propagácia predaja časopisu CESTA v Čadci

Bratislavská arcidiecézna charita zavítala aj do Skalice

Detská záhradná cukráreň v Považskej Bystrici

Upratovanie MHD zástavok ľuďmi bez domova v Martine

Národný týždeň charity v Košiciach

Národný týždeň charity v Trnave

„Najrozšírenejším mýtom je presvedčenie, že dobročinnosť vôbec nepomáha.“

Peter Verhaeghe na návšteve Slovenska

Peter Verhaeghe: „Máme pomýlené chápanie toho, čo je dobročinnosť“

Peter Verhaeghe je súčasťou oddelenia Advokácie v Caritas Europa. Vyštudoval sociálnu prácu a sociológiu a dlhodobo sa zaujíma o tému migrácie. V rámci svojej pracovnej cesty sa zastavil na Slovensku, kde sme mu predstavili našu činnosť a položili sme mu niekoľko otázok.

Čo pre vás znamená slovo „charita“?

Nuž, dá sa to vysvetliť rôznymi spôsobmi – mnoho ľudí si pod ňou predstavuje dávanie vecí chudobným, ale charita znamená omnoho viac. Predstavuje koncept ľudskosti – ľudské bytosti sa stávajú ľudskejšími, a to práve prostredníctvom pomáhania druhým, avšak nielen po materiálnej stránke, ale zároveň sa stávajú ľudskejšími a integrálne sa rozvíjajú, aby sa mohli stať nezávislými osobnosťami.

Akú úlohu plní Charita v súčasnej spoločnosti?

Zohráva dôležitú úlohu, pretože spoločnosť možno organizovať, ale ona sama nebude nikdy dokonalá, pretože je organizovaná ľuďmi. Práve preto potrebujeme dobrú organizáciu spoločnosti – napríklad prevenciu korupcie, inkluzívnu spoločnosť, ktorá sa postará o opatrenia na zabezpečenie špecifických potrieb ľudí. Lenže systém nie je nikdy perfektný – keďže ho stvorili ľudské bytosti, potrebujeme popri oficiálnom systéme aj organizovanú občiansku spoločnosť. Tu je priestor pre Charitu, ktorá prináša extra dimenziu na vytvorenie inkluzívnejšej spoločnosti.

Čo považujete za najrozšírenejší mýtus o dobročinnosti a Charite?

Najrozšírenejším mýtom je presvedčenie, že dobročinnosť vôbec nepomáha. Tvárime sa, že ľudia sami od seba uvedomelo konajú dobro a utíšia svoje vnútro tým, že si povedia – veď som daroval 50 centov bezdomovcovi, takže som urobil dobrú vec a som teda dobrý človek. Toto je jeden z pravdepodobne najrozšírenejších mýtov, ktorý sa spája s dobročinnosťou. Takýto prístup ale človeku v núdzi nepomôže vymaniť sa z chudoby, ale v skutočnosti ho tých pár drobných v chudobe stále udržiava. Ide o pomýlené chápanie toho, čo je vlastne dobročinnosť.

Je vôbec možné odstrániť chudobu?

Záleží od toho, ako si definujeme chudobu. Ide o komplexný fenomén, máme finančnú chudobu, absolútnu chudobu a relatívnu chudobu. Relatívna chudoba tu bude vždy, pretože v našej spoločnosti budú rozdiely vždy prítomné, hoci sa môžeme snažiť ich zmierňovať a aj sa nám to môže dariť. Každopádne rozdiely budú existovať, akokoľvek sa budeme snažiť, vždy budú ľudia bohatší než ostatní, relatívna chudoba bude podľa mňa existovať. Čo sa však ale môžeme snažiť dosiahnuť, je odstránenie absolútnej chudoby, aby každá ľudská bytosť mala možnosť žiť dôstojne, nie ako veľmi bohatý človek, ale aspoň vo vhodných podmienkach.

V rámci Európy funguje sieť Caritas Europa. Aké sú jej hlavné témy?

Na európskej úrovni sa zaoberáme štyrmi základnými témami. Sú to sociálna politika (chudoba, rodina a chudoba detí), migrácia ako veľký problém, medzinárodná a rozvojová spolupráca a humanitárna pomoc. Tieto štyri témy presadzujeme a ich riešenia podporujeme v členských organizáciách. Ja osobne pracujem na sociálnej politike, radi by sme propagovali charitný sociálny model: štát a jeho zodpovednosť v oblasti sociálnej politiky, pracovné trhy, ktoré by mali byť inkluzívne a mali by zabezpečiť dôstojnú prácu za primeraný plat pre každého, kto dokáže pracovať. Je nutné si ale uvedomiť, že nie každý môže pracovať a nie všetko sa dá vyriešiť prácou. Detskú chudobu, samozrejme, nemožno vyriešiť zamestnaním detí. Tie by mali najskôr študovať a rozvíjať sa, a až keď dospejú, pracovať. Podpora rodiny je nesmierne dôležitá. Rodiny by mali byť podporované vytváraním prostredia, aby mali deti, ktoré by vzdelávali, socializovali a tvorili z nich zodpovedných občanov. Podpora rodiny je veľmi dôležitý pilier spolu s pracovným trhom a sociálnou ochranou. Ak ľudia pracujú celý život a potom sú na penzii, mali by napríklad dostávať primeraný dôchodok, aby aj po ukončení aktívneho pracovného života mohli viesť dôstojný život.

Ak sa rozprávame o zákonodarstve, je už niektorá z mnohých iniciatív, na ktorých ste spolupracovali, implementovaná?

Áno, prispeli sme pred pár rokmi ku komunikačnej stratégii Komisie k téme detskej chudoby. Išlo o odporúčanie členských štátov, ktoré bolo prijaté v roku 2013. Prezentovali sme komplexný prístup, ako riešiť chudobu detí a rodín. Nielen zabezpečením práce pre rodičov, ale aj sociálnou podporou rodiny a zároveň finančnými mechanizmami, ako napríklad detské prídavky atď. Prijatie našej pripomienky považujeme za úspech. Treba však dodať, že tým to nekončí, šlo len o odporúčanie členským krajinám Európske únie, ktoré ho musia preložiť do vlastných jazykov, prerokovať a zaradiť do ich vlastnej legislatívy. V tejto fáze spolupracujeme s našimi členskými organizáciami v krajinách, pretože advokácia a lobing je potrebný aj na národnej úrovni s odvolaním sa na odporúčanie z európskych inšancií pri vyjednávaní s národnými vládami.

Aké činnosti vyvíja Charita na riešenie nepriaznivej situácie mládeže?

Mnohé. Ako som povedal, Charita je prítomná na rôznych úrovniach politiky – na lokálnej úrovni cez farské charity, na regionálnej cez diecézne charity, takže naozaj vidíme lokálne ťažkosti a výzvy, ktoré sa snažíme riešiť. Získané informácie odovzdávame aj na národnej úrovni, aj na úrovni európskej (v Únii aj v Rade Európy), ovplyvňujeme zákonodarstvo a tvorbu politik. Vďaka tomu môžeme zlepšovať situáciu ľudí v núdzi – boj s chudobou a sociálnym vylúčením aj nerovnosť v našej spoločnosti. Samozrejme, celý čas máme na zreteli Agendu 2030 a trvalo udržateľný rozvoj a odstránenie chudoby do roku 2030, čo sa nám, dúfam, podarí, rovnako ako zníženie nerovnosti a zabezpečenie dôstojných pracovných podmienok.

Aké miesto majú v Charite mladí?

Mládež je pre Charitu veľmi dôležitá a som veľmi rád, že na našom poslednom stretnutí Caritas Europa bolo potvrdené, že Charita ako sieť organizácií bude venovať mladým ľuďom viac pozornosti, a to v rozličných aspektoch. Jedným z nich je dobrovoľníctvo v charitných organizáciách, ale zároveň aj otázka personálu. Ďalším je sociálna situácia mládeže. Doteraz sa vo viacerých krajinách vyrovnávame s následkami ekonomickej a finančnej krízy, ktorá viedla ku zhoršeniu pracovných podmienok a sťaženému prístupu na pracovný trh pre mladých ľudí. Ovlivní ich to na celý zvyšok života, sú v komplikovanej situácii, v ktorej si kvôli nízkym zárobkom nemôžu dovoliť prenajať byt alebo dom. Následkom sú sťažené podmienky pri zakladaní rodiny. Toto všetko bude mať na spoločnosť nepochybne vplyv. Je naozaj veľmi dôležité, aby aj mládež bola v centre pozornosti Charity.

Peter získal ocenenie za jeho osobný prínos v téme migrácie a práv migrantov

Čo môžu mladí priniesť do Charity a čo v rámci dobročinnosti?

Myslím, že mládež môže priniesť nové nápady do organizácie. Žijeme v spoločnosti, ktorá sa extrémne rýchlo mení, a nemám na mysli len digitálne zmeny, ale aj s nimi spojené zmeny na pracovnom trhu a v sociálnych vzťahoch medzi ľuďmi v čoraz viac globalizovanom svete. Všetky tieto zmeny musíme mať na pamäti. Mladí ľudia vyrastajúci v tomto novom prostredí to celé môžu vidieť inak. Práve odlišný pohľad mládeže a predovšetkým mladých z rozličných krajín môže byť veľmi obohacujúci pri prehodnocovaní spôsobu našej práce a pri riešení problémov.

V rámci globalizácie je čoraz bežnejší fenomén migrácie. Ako by Slovensko mohlo prispieť k riešeniu tejto témy v Európe?

Sú tam rozdiely, ale keď sa človek prizrie bližšie, zistí, že sa všetci boríme s rovnakými ťažkosťami. Každý z nás má tie isté prania týkajúce sa toho, čo by chcel dosiahnuť. Máme omnoho viac spoločného než rozdielneho a odlišného. Na to by sme sa mali zamerať, mali by sme sa venovať tomu, čo máme medzi jednotlivými krajinami spoločné, tomu, čo je v členských štátoch totožné, a posilňovať to. Takýto prístup vo všeobecnosti určite prispeje k efektívnemu riešeniu problémov vrátane tých sociálnych.

Čomu by ste sa venovali, ak by ste nepracovali pre Charitu?

Neviem, asi by som vymyslel a založil organizáciu, ktorá by pracovala v oblasti dobročinnosti. Pre Charitu som začal pracovať v roku 1991, teraz to bude takmer tridsať rokov. Len ťažko si viem predstaviť prácu pre nejakú súkromnú spoločnosť. Je to o osobnom nastavení. Myslím si, že väčšina ľudí, ktorí pracujú pre Charitu, si zvolili tento typ práce, vykonali naozajstné osobné rozhodnutie. Niektorí ľudia zistia, že im taká práca nevyhovuje, ak však ide o rozhodnutie, ktoré berie do úvahy všetky aspekty, človek chce ostať súčasťou charitnej rodiny. Myslím si, že dôležitým aspektom Charity je práve prepojenie s kolegami z iných krajín – ja osobne pracujem v Bruseli, no som v spojení so spolupracovníkmi v členských organizáciách aj na Slovensku a v ďalších krajinách. Každodennú realitu ľudí vnášame do rôznych úrovní politiky – na národnom leveli prostredníctvom národných charitných organizácií, na európskom a taktiež na celosvetovom stupni vďaka globálnej sieti Caritas Internationalis.

Ján Košta

foto: Ján Košta, archív Petra Verhaeghea

Otec Jens Petzold

Jens Petzold: „Ked' vlastníte správny pas, môžete ísť, kam chcete. To je rozdiel medzi nami a utečencami.“

Otec Jens Petzold pochádza zo Švajčiarska, je kresťanom a kňazom, ktorý sa však obrátil až po svojej dobrodružnej ceste v Sýrii. V súčasnosti je predstaveným kláštora v Sulejmanii, s ktorým Slovenská katolícka charita spolupracuje na projektoch na pomoc ľuďom zasiahnutých ozbrojeným konfliktom v krajine. Na pár dní sa zastavil na Slovensku a pri tej príležitosti sme sa ho opýtali na jeho službu a životnú cestu.

Ste Švajčiar, predstavený kláštora v Iraku, pričom kresťanom ste sa stali až v dospelosti. Ako sa to celé stalo?

Od mojich 20 rokov som sa veľmi zaujímal o duchovné záležitosti. Po prečítaní viacerých kníh som sa rozhodol ísť tam, kde majú náboženstvá svoje korene. V Damasku som strávil 7 mesiacov a študoval arabčinu. Chcel som precestovať celú strednú Áziu a arabčina sa na to mohla hodiť. Potom ma priateľ zavolať do kláštora Deir Mar Musa. Veľmi sa mi tam páčilo. Bol som už na odchode, keď mi o. Paulo – jeho zakladateľ – povedal, že sa so mnou nebude lúčiť, lebo sa hneď zajtra vrátim. A vrátil som sa. Toto sa opakovalo niekoľkokrát. Posledný raz však prišiel, aby som tam zostal jeden rok na duchovné rozlišovanie. Uvažoval som, čo mám robiť. Bolo to pre mňa ťažké rozhodovanie, ale zostal som. Po tom roku som požiadal o. Paula o krst. A prečo som sa stal kresťanom?

Odpoveď je veľmi blízka tomu, čo som hľadal v odpovedi na jednu z mojich otázok: *Ako náboženstvá do seba zapadajú?* Keďže som mal šťastie na komunitu, ktorá túto otázku a celkovo medzináboženský dialóg berie vážne, našiel som v kresťanstve otvorenosť voči iným náboženstvám. Zvlášť? Nie. (smiech) Ľudia väčšinou uveria na základe osobného svedectva kresťanov. To sú dvere, tak sa ľudia menia na učeníkov Ježiša Krista.

Ako tam teda vyzerá kresťanská komunita?

Kresťanská komunita na Strednom východe je veľmi zaujímavá. Špeciálne v Sýrii, Palestíne a Iraku, pretože kresťania sú zároveň príslušníkmi rôznych politických, kultúrnych či náboženských skupín. Vezmite si iracké mesto Kirkuk. Rozpráva sa tam arabsky, kurdsky a turkménsky. V Kirkuku sa najdlhšie používa turkménčina. Takže máme kresťanov, ktorých materinský jazyk je turkménčina a z ich fyzionómie je jasné, že sú Turkménčania, a nie Arabi či Kurdi. Potom máme kresťanov, ktorí pochádzajú väčšinou z juhu a hovoria po arabsky a aj kultúru majú arabskú. Rovnako je to s Kurdami. V každej tejto skupine majú ľudia rozličné názory na politiku. Práve pre tieto rodinné putá sú kresťania najlepšími partnermi na vyjednávanie a dialóg medzi týmito skupinami, ktorý vedie k mieru. Toto je charizma nás kresťanov.

Aké je postavenie kresťanov na Strednom východe?

Kresťania sú tu vysoko cenení ľuďia. Majú najlepšie školy, kam chodiať deti štátnych predstaviteľov. Dá sa jasne rozpoznať, že mnohé veci sú v takej spoločnosti vďaka kresťanstvu. Poznáam mnoho osobných svedectiev kresťanov, ktorí pomáhajú miestnym ľuďom bez rozdielu a nehľadajú na ich náboženské presvedčenie. Je tu mnoho lekárov, ktorí liečia chudobných. Tak tiež iniciatíva biskupa Yousifa Thomasa Mirkisa – ten zriadil polikliniku, ktorá je otvorená naozaj pre všetkých. Robia v nej spoločne kresťania a moslimovia. Všetci sa dobrovoľne rozhodli pracovať v takýchto podmienkach. Je to jeden z príkladov, že žiť a pracovať spoločne napriek rozličnému vierovyznaniu je možné. Nie je to niečo, čo by prišlo automaticky, ale dá sa to.

Aké problémy majú ľudia v Iraku?

Veľkým problémom pre všetkých je nájsť si prácu. Stále je tu prítomná veľká iniciatíva vybudovať nanovo celé dediny na Ninivskej planine, nielen tie kresťanské, ale aj moslimské a jezídské. Je tu snaha, ale spolu s ňou tu musí byť ekonomická pomoc. Nie je to všetko len o peniazoch, ale aj o know-how, o firmách, ktoré sa vrátia či investujú do tohto regiónu, aby sa vytvorili pracovné príležitosti pre mladých ľudí a tých, ktorí už prácu mali, ale ju stratili. Toto je veľmi dôležité. Ak chceme, aby tento región mal budúcnosť, musí sa rozvíjať.

Akú budúcnosť máte na mysli?

Budúcnosť života. Ľudia nikdy nebudú tam, kde si nemôžu zarábať na živobytie. Ľudia neopúšťajú krajinu len preto, lebo na nich niekto namieril zbraň. Špeciálne príbeh Talianska alebo Švajčiarska ukazuje, že chudoba bola vždy silným faktorom, prečo ľudia odchádzali. Predtým to bola Amerika a milióny ľudí odišli, pretože vo svojej krajine si nezarobili dostatok. Zvláštnosťou je, že ľudia odchádzali aj zo Švajčiarska.

Ste predstaveným kláštora v Sulejmanii v Iraku, ktorý je zasiahnutý problémom migrácie a utečencov. Zo dňa na deň ste ubytovali 250 ľudí. Aké to je byť utečencom?

Keď vlastníte pas – v mojom prípade švajčiarsky – alebo pas jednej z krajín Európskej únie, tak si môžete vybrať, kam chcete ísť, vycestovať, kde chcete pracovať. Tu je veľký rozdiel medzi nami a utečencami, napríklad Sýrčanmi, ktorí sú teraz v Iraku. Alebo takí vnútorní vysídlení, museli odísť zo svojich domovov, ale tiež nie sú vždy prijímaní s láskou a pochopením. Psychologicky je to úplne odlišné postavenie. Buď máte slobodnú voľbu, alebo núdzu, v ktorej sa rozhodujete.

„Ľudia nikdy nebudú tam, kde si nemôžu zarábať na živobytie.“

Výstavba centra v Sulejmanii v Irackom Kurdistaně

*„Caritas je starostlivosť
o druhých ľudí,
nie je to len o dávaní,
je to o prebratí
zodpovednosti.“*

Otec Jens Petzold na návšteve Slovenska

Hugo Gloss (vľavo), manažér humanitárnej pomoci na návšteve v Suleymanii v Irackom Kurdistan

Generátory elektrickej energie pre centrum zakúpené vďaka podpore Slovenskej katolíckej charity

Aké to bolo na začiatku? Ako a kedy ste si vybrali, že chcete pomáhať?

V roku 2014, hneď potom, ako Daesh (tzv. Islamský štát) zabral celú Ninivskú planinu, sme mali 60 ľudí pred dverami nášho kláštora. Vtedy nebola namieste otázka, či pomáhať, alebo nepomáhať. Bola to vec morálky. Museli sme pomôcť. Ubytovali sme ich teda v kláštore, bolo to v auguste, a potom v septembri sa číslo zvýšilo na 250 utečencov. V našej farnosti ich bolo celkovo 5000. Vyzerá, že je to veľká vec, ale musíte si predstaviť, že až 1,6 milióna ľudí prišlo do regiónu Kurdistan. Kurdistan je obývaný Kurdami, ktorých sú 4 milióny, a arabskí utečenci majú problém, že Kurdi rozprávajú po kurdsky a nie po arabsky, majú odlišné zvyky. Napríklad v Sulejmanii chodia ľudia spať celkom skoro, vstávajú zavčas a jedávajú presne o 12:00. Arabi však chodia do postele dosť neskoro, obedujú o 14:00 a vstávajú neskôr. Takže sú tu konflikty v organizácii mesta Sulejmania, kde je 200 000 utečencov a menšiny majú tak 10-20000 jezídov či kresťanov. Toto prináša konflikty do spoločnosti a mení dynamiku mesta.

Hovorili ste o kultúrnych a náboženských rozdieloch. Ako dodáte ľuďom entuziazmus v takýchto podmienkach?

V našom prípade musíte najprv hovoriť o potrebách, pretože všetci títo utečenci museli odísť zo svojich domovov narýchlo. Nebolo to tak, že sa mohli pripraviť a zbalíť si všetko, čo potrebujú. Napríklad naši kresťania prišli na autách, ale bez ďalšieho oblečenia. Toto bol veľký problém. Dôležité je sa pýtať, aké sú ich potreby, a zvážiť, ktoré sú objektívne, možno sú v šoku, majú traumy, niekedy si nevedia zvážiť, čo naozaj potrebujú.

Pracujete na viacerých charitatívnych projektoch. Môžete nám ich bližšie popísať?

V posledných rokoch máme v Sulejmanii v irackom Kurdistane projekt, kde sa staráme o spomínaných 250 ľudí. S pomocou vašej Charity (Slovenskej katolíckej charity a Konferencie biskupov Slovenska, pozn. autora) a s Caritas Irak sme zakúpili generátor elektrickej energie, pretože v Sulejmanii – hoci je to moderné mesto v rôznych iných aspektoch –

sme na tom s dodávkami energie veľmi zle. Slovenská katolícka charita nám pomáha aj s ďalším projektom, ktorý je dlhodobejší. Pomáha s výstavbou ženského kláštora a domu pre ženy. Tento dom je tiež súčasťou väčšieho projektu, ktorý je zameraný na kultúrny a medzináboženský dialóg medzi Sulejmaniou a ďalšími časťami Iraku. Postupne ho stavíme, ponúkame 35 lôžok na duchovné cvičenia, na stretávanie mládeže. Na prízemí chceme mať priestor pre malé konferencie a celkovo bude tento dom miestom aj pre ženy. Miesto, kde bude priestor na dialóg o postavení žien na Strednom východe.

Čo pre vás znamená Charita?

Charita nebola založená, aby bola len charitatívnou organizáciou. Pre mňa je to nástroj pastorácie, ktorý uskutočňuje lásku Ježiša Krista. Lásku ku všetkým a predovšetkým k znevýhodneným. Služba je koreňom a dôležitou súčasťou Charity rovnako pre tých, ktorí pomoc dostávajú, ako pre tých, ktorí ju dávajú. Sú to ľudia, ktorí pomáhajú vďaka organizácii.

Poznáte nejaký mýtus o Charite?

V prvom rade je dôležité pozrieť sa na slovo charita, pochádza zo slova caritas. Máme krásny list emeritného pápeža Benedikta, ktorý písal o agapé, caritas a eros. Odporúčam, aby ste si tento list prečítali. Caritas je starostlivosť o druhých ľudí, nie je to len o dávaní, je to o prebratí zodpovednosti. Je odpoveďou, keď konáte z presvedčenia, a nie iba z povinnosti. Je to rozhodnutie pre druhých. Je jednou z troch foriem lásky. Je to láska k druhým, je to to, čo Ježiš priniesol na kríži, záchrana každého. Preto caritas nemôže byť anonymné dávanie, ale je to tiež záujem o človeka, ktorému pomáhate. Nie je to o kvantite: keď hovoríme o utečencoch v našom kláštore, tak hovoríme o mužovi, žene, rodinách, o ľuďoch, ktorí v tomto momente nie sú schopní zabezpečiť si všetky základné potreby, ktoré majú. Je to veľký záväzok pomôcť človeku v núdzi, ak môžem.

Ján Košta

foto: Ján Košta, archív Jensa Petzolda

Zľava Ján Košta, Roman Kortiš, Jozef Pohajecký a Monika Mikšíková

Ján Košta: „Za darovaných pár eur by sa u nás nedalo spraviť toľko dobra ako na Ukrajine.“

Vojnový konflikt, chudoba, rozdelené rodiny či stroskotané manželstvá. Aj toto je realita mnohých ľudí na Ukrajine. Slovenská katolícka charita pomáha tým najchudobnejším prostredníctvom projektu **Adopcia na diaľku®**. V apríli tohto roku prebehla monitorovacia cesta na západnej Ukrajine, počas ktorej pracovníci SKCH prešli takmer 2000 kilometrov. O zážitkoch a kultúrnych objavoch sme sa rozprávali s Monikou Mikšíkovou, koordinátorkou projektu adopcie, a Jánom Koštom z oddelenia komunikácie a PR.

S akými očakávaniami ste odchádzali a s akou realitou ste sa vrátili z monitorovacej cesty na Ukrajinu?

Monika: Bola to moja prvá cesta na Ukrajinu. Tešila som sa, no zároveň som prežívala obavy z toho, či som všetko na cestu dobre pripravila a zorganizovala. Veľmi som sa tešila na deti, ako aj na to, že uvidím spôsob života gréckokatolíckych veriacich. Z cesty som sa vrátila s peknými zážitkami, novými priateľstvami a s iným pohľadom na moju prácu, keďže teraz je moja komunikácia s centrami osobnejšia.

Ján: Nepoznal som Ukrajinu. Nikdy predtým som tam nebol. Preto si myslím, že moje očakávania neboli malé. Najviac som sa tešil, že uvidím decká, ktorým pomáhame, aj ľudí, ktorí pomáhajú priamo tam, na mieste. Pred cestou som si uvedomoval, že je to

krajina poznačená vojnovým konfliktom, a chcel som sa o tom dozvedieť viac priamo od domácich. Niekedy nebolo potrebné sa pýtať. Začali o tom rozprávať sami. Najčastejšie to bolo smutné. Ľudia strácajú nádej, že sa vojna vôbec skončí. Ťažké bolo počúvať, ako sa to dotýka priamo rodín. Keď otca, brata alebo manžela povolali na vojnu. A keď sa konečne vrátil, museli sa pozeráť na svojho blízkeho, ako sa dáva dokopy a vyrovnáva sa s hrôzami, ktoré zažil. Bolo to pre nich veľmi ťažké, mnohé rodiny to nezvládli, a práve kvôli vojne bolo mnoho rozvodov.

Ukrajina nie je pre nás geograficky vzdialená krajina. Prečo sa projekt Adopcia na diaľku® rozhodol pomôcť práve tam?

Monika: Určite to nie je krajina tretieho sveta. Pomoc tam je však potrebná vzhľadom na veľmi zlú ekonomickú a sociálnu situáciu. Je to spôsobené najmä spomínaným vojnovým konfliktom na východe krajiny. Veľa ľudí migruje na západ Ukrajiny a mnohí odchádzajú aj do zahraničia. Opúšťajú svoje rodiny. Spočiatku ešte posielajú peniaze, no neskôr si založia novú rodinu a prestanú finančne podporovať svoje deti na Ukrajine. Problémom je aj veľmi vysoká nezamestnanosť. Ak si niekto nájde prácu, je to za veľmi nízky plat.

Ján: Najviac ma šokovali ich nízke platy. Keď majú 150€ mesačne, sú šťastní.

Komu tento projekt na Ukrajine pomáha?

Monika: Aktuálne podporujeme 275 detí a 295 bohoslovcov. Deti podporujeme v sociálnych centrách a detských domovoch v Birkách, Bortnykoch, Charkove a Kolomyji. Semináre sú v mestách Termopiľ, Užhorod, Lvov a Kyjev. Tri z nich sú gréckokatolícke a jeden rímskokatolícky.

Ako na teba zapôsobil stretnutie s tými, ktorých si predtým poznala iba z korešpondencie?

Monika: Deti boli úžasné. Nevníмали jazykovú bariéru a rozprávali nám svoje príbehy. Všetko nám chceli ukázať. Vôbec neriešili, či rozumieme. Boli plné života a radosti zo stretnutia s nami.

Adopcia na diaľku® pomáha deťom získať základné vzdelanie. Prečo ste sa na Ukrajine rozhodli pomoc rozšíriť aj na bohoslovcov?

Monika: Je to jednak z vyššie spomínaných ekonomických a sociálnych dôvodov. No pri bohoslovcoch na Ukrajine tu je ešte jedna podstatná skutočnosť, a tou je odluka Cirkvi od štátu. Teda Cirkev si musí získať financie na svoje fungovanie sama. Teda ani semináre, ktoré formujú budúcich kňazov, vôbec nie sú podporované štátom. Mladý muž, ktorý cíti povolanie stať sa kňazom, si najskôr musí zarobiť peniaze, aby mohol študovať. Rodiny častokrát nemajú financie, aby utiahli sedemročné štúdium.

Aký je život študenta bohoslovca na Ukrajine?

Monika: Bohoslovci na Ukrajine majú mnoho aktivít po škole. Pomáhajú v seminári, v záhradke pestujú rôznu zeleninu, ktorá sa využije v kuchyni. Keď prídu zo školy, naučia sa a potom idú pracovať.

Ján: Pre mňa bolo zaujímavé to, že som sa stretol so seminaristami, študentmi, ktorí majú priateľky rovnako, ako mám ja, a čaká ich život v rodine, ako mňa. Prijemne ma prekvapilo spoločenstvo, v ktorom žijú. Tým, že je ich v seminári okolo 100 bohoslovcov, sú ohromná partia mladých ľudí a žijú veľmi priateľsky.

Na Sekretariáte Slovenskej katolíckej charity pracuješ na oddelení komunikácie. Nie si teda každodenne ponorený iba do tohto projektu. V čom práve ty vidíš jeho zmysel?

Ján: Vďaka tejto ceste som videl, kam konkrétne darcovia dávajú prostriedky. Rozprával som sa s ľuďmi, ktorým sa pomáha. Zistil som, že pomáhame tým, ktorí nestratili nádej a veria, že Ukrajina má budúcnosť. Myslím, že sila tohto projektu je v darcoch, v ich nezištnosti a obete malej sumy. Za pár eur by sa u nás nedokázalo spraviť toľko ako napríklad na Ukrajine. Keď nám ukazovali fotky a rozprávali príbehy, videl som, ako sa detské domovy a samotní chlapci a dievčatá menia vďaka tejto pomoci. Je vidno, že zažívajú rodinnosť vďaka každodennej starostlivosti. Potvrdilo sa mi, že to má zmysel.

„Zistil som, že pomáhame tým, ktorí nestratili nádej a veria, že Ukrajina má budúcnosť. Myslím, že sila tohto projektu je v darcoch, v ich nezištnosti a obete malej sumy.“

Chlapci z detského domova v Bortnykoch

Užhorodskí seminaristi po vyučovaní pracujú

Artterapia pre deti v Kolomyji

V detskom domove v Bortnykoch chlapci najradšej hrajú futbal

Keď niekto nechce podporiť konkrétne dieťa alebo seminaristu, no chce pomôcť charitným dielam na Ukrajine, môže tak urobiť aj prostredníctvom projektu adopcie?

Monika: Áno. Je možné podporiť aj rozvoj seminára či detského domova. V tomto prípade nie je nevyhnutná pravidelná platba, darca sa sám rozhodne, akou sumou a s akou pravidelnosťou bude prispievať. Je potrebné, aby tiež vyplnil prihlášku a tam uviedol, že má záujem o podporu konkrétnych potrieb detí a bohoslovcov.

Ktorý zo zážitkov bol pre vás „naj“?

Monika: Tým, že sme boli v regióne, kde žije veľa gréckokatolíkov, zúčastňovali sme sa ich liturgie. Tá je špecifická aj tým, že počas nej veriaci viackrát robia znamenia kríža. Smer, v ktorom sa dotýkajú ramien, je však opačný ako pri rímskokatolíckom žehnaní – u nich je to najskôr pravé a potom ľavé rameno. Raz ma počas liturgie sledoval Ivan, jeden chlapec z nášho centra. Zakaždým, keď som sa podľa neho nesprávne prežehnala, ma potiahol za rukáv a snažil sa mi vysvetliť, že sa prežehnávam naopak. Rozhodla som sa, že to teda budem robiť tak ako on. Veľmi sa potešil, keď videl, že jeho snaha nebola márna a podarilo sa mu naučiť ma správne sa prežehnať (*smiech*).

Ján: Ja som túto pracovnú cestu ukončil skôr ako kolegovia a na Slovensko som cestoval vlakom. Sú o dosť pomalšie ako tie naše. Aj vyššie. Ťažšie sa tam nastupuje. Babky to musia mať náročné (*úsmev*). Zaujímavé však bolo čakanie na môj nočný vlak. V čakárni mi spoločnosť robili bezdomovci, mnohí poľsky hovoriaci, keďže

som cestoval z Lvova. Boli zhovorčiví, tancovali na vozíkoch, boli bezprostrední (*smiech*). A keď som hladný po 13-hodinovej ceste vystúpil z vlaku v Košiciach, išiel som si kúpiť pečivo na cestu do Bratislavy. Jeho chuť ma však prekvapila. S domácim ukrajinským chlebom sa nedala ani porovnať. Ešte teraz spomínam na ukrajinskú čokoládu a zákusky z užhorodskej cukrárne. Mali sme tam skvelé gurmánske zážitky (*smiech*).

Na jeseň sa chystá pokračovanie tejto monitorovacej cesty. Kam bude smerovať a čo bude jej cieľom?

Monika: Bude to cesta na východnú Ukrajinu. Je tam slovenský misionár otec Ján Martinček, CM, ktorý je kňazom vo farnosti Svätého Vincenta de Paul v Charkove a stará sa o deti v sociálnom centre pri tejto farnosti. To bude naša posledná zastávka pre kompletné zmapovanie fungovania nášho projektu na Ukrajine. Aj počas druhej cesty nás budú sprevádzať filmári, ktorí pripravia dokument o projekte Adopcia na diaľku® na Ukrajine. Dostupný bude koncom roka 2018.

S Monikou a Jánom boli na tejto pracovnej ceste aj Jozef Podhajecký zo Slovenskej katolíckej charity a Roman Kortiš, študent a brigádnik projektu Adopcia na diaľku®, ktorý z cesty napísal cestovateľský blog. Prečítať si ho môžete na stránke:

<https://charita.sk/adopcia/z-nasej-pracovnej-cesty-ukrajinou/>

Sylvia Hamadejová
foto: Ján Košta, Roman Kortiš

Do zbierky školských pomôcok sa zapojili aj mladí na Národnom stretnutí mládeže P18

27 269 školských pomôcok pomohlo naplniť školské tašky malým školákom

Tradičnú zbierku školských pomôcok v rámci Slovenska koordinuje Slovenská katolícka charita už 9 rokov. Minulý rok sa podarilo vyzbierať viac ako 13 000 kusov pomôcok.

Výnosom zbierky sa pomáha rodinám zo sociálne slabších pomerov a deťom z charitných detských domov na Slovensku. Jedným z cieľov katolíckej Charity je uľahčovať prístup detí ku vzdelaniu, preto je táto aktivita konkrétnym pozvaním verejnosti pomôcť svojim nadbytkom, ktorý je pre iných prostriedkom k jednoduchšiemu štúdiu.

Nepoužité, no stále funkčné školské pomôcky bolo možné odovzdať do niektorého z vyše 40-tich zberných miest na Slovensku do konca leta. Výber adresátov pomoci je ponechaný na arcidiecézne a diecézne charity, ktoré poznajú konkrétne potreby vo svojom okolí. V mnohých prípadoch išlo o rodiny v núdzi, viacpočetné rodiny či rodiny s nepravidelným príjmom niektorého z rodičov.

Tento rok zbierku podporili aj účastníci Národného stretnutia mládeže P18. „Cieľom zbierky je, aby žiadne dieťa nemalo v škole menšie šance len preto, že jeho rodina mu potrebné školské pomôcky nedokáže zabezpečiť. Verím, že zapojenie sa tisícok mladých ľudí do tejto zmysluplnej zbierky nás k tomu skokovo priblíži. Predpokladáme, že pomôcky vyzbierané na P18 pomôžu deťom práve z východného Slovenska,“ hovorí generálny sekretár Slovenskej katolíckej charity Erich Hulman.

Aj takýto povzbudivý odkaz si nájde budúci majiteľ darovaného peračníka

Adopcia ľudí bez domova

Adopcia ľudí bez domova je projekt Farskej charity Trenčín - Juh ideovo veľmi podobný projektu Adopcia na diaľku®. Zameriava sa na osoby bez prístrešia v slovenských mestách, ktoré vďaka finančným darom dostanú príležitosť na prechod z ulice do bežného života v spoločnosti. Nadväzuje na terénnu prácu s cieľom riešiť nepriaznivú situáciu vybraných jednotlivcov komplexnejšie.

Nádejou, že by projekt mohol fungovať, je pán Dušan (56 rokov), prvý adoptovaný človek, ktorý žil bez domova posledných sedem rokov. Pravidelne sa zúčastňoval výdajov polievok a na prvý pohľad nebol ničím rozdielny od ostatných. Potom však so zápalom pľúc ležal niekoľko dní v januári pod schodmi, odkázaný na pomoc iných. Nezvestného sme našli v nemocnici, kde si personál všimol jeho poriadkumilovnosť a ponúkli mu prácu vo firme zaoberajúcej sa upratovaním. Išlo o dôležitý impulz. Pán Dušan bol po odchode z nemocnice ubytovaný na troch rôznych miestach - v dvoch robotníckych ubytovniach a v Dome Nepoškvrneného Srdca Panny Márie, kde žije v súčasnosti. Už začiatkom februára nastúpil do práce, ktorú si našiel sám. Je finančne nezávislý, hradí si ubytovanie aj stravu, spláca svoje pohľadávky. Vo voľnom čase číta knihy, chodí na kultúrne podujatia. Zlepšenie jeho sociálnej situácie mu pomohlo aj v duchovnom živote. Po rokoch pristúpil ku sviatosti zmierenia a prijal Pána Ježiša v Eucharistii.

Prvá adopcia prebehla v podobe výzvy na portáli Ľudia ľuďom, čo umožnilo začať takmer okamžite.

Plánujeme pripraviť novú webstránku, na ktorej by mali byť k jednotlivým osobám bez prístrešia vytvorené profily s pravidelnou aktualizáciou, krátkym príbehom a fotografiami. Darcovia tak budú mať možnosť sledovať, ako sa vďaka nim život človeka v núdzi mení k lepšiemu.

Osoby budú zaradované na základe veku, zdravotného stavu, závislostí, dĺžky života bez prístrešia a podobne. Takáto podpora má viesť k zabezpečeniu bývania, práce a ku konečnému osamostatneniu sa.

Na pomoc pánovi Dušanovi (január - júl 2018) bolo celkovo vynaložených približne 620 €. Hneď za prvý mesiac, v čase najväčšej propagácie, sa podarilo vyzbierať polovicu z celkovej sumy 805 €. Najviac prostriedkov poukázali pravidelní prispievatelia, priemerná výška daru predstavovala 24,39 €, najvyššia 100 €. Adopcia ľudí bez domova je jedným z dôkazov, že efektívna pomoc znamená predovšetkým zabezpečené bývanie. Tento projekt, prispôsobený na miestne podmienky, by mohol obohatiť aktivity charít v každom z väčších miest.

Viac informácií www.facebook.com/adopcialudibezdomova

Juraj Barát

[illegible]

Maľovaná krížovka - Riešením maľovaných krížoviek je obrázok, ktorý vznikne vyfarbením jednotlivých políčok poľa podľa legendy. Legendu tvoria čísla, ktoré reprezentujú veľkosti jednotlivých blokov (počet políčok idúcich nepretržite za sebou). Legenda je udávaná vo vodorovnom aj zvislom smere.

foto: archív SKCH

Pod' s nami pomáhať do Afriky!

Slovenská katolícka charita si veľmi váži ochotu mladých ľudí, ktorí sa chcú podeliť o svoj čas a talenty s deťmi v našich centrách v Ugande a Rwande.

Hlavnou náplňou činností dobrovoľníka je prispieť svojou aktivitou k efektívnemu fungovaniu centra.

Počas svojej misie môže dobrovoľník počítať s nasledovnými aktivitami:

- trávenie času s deťmi v centre (doučovanie, spoločné hry, rozhovory, príprava voľnočasových aktivít, spolupráca na organizácii výletov a podobne)
- výpomoc s administratívnymi úlohami v centre
- kontakt s koordinátorom rozvojových projektov Charity s cieľom zlepšovať fungovanie centra a podmienok pre deti, zamestnancov a dobrovoľníkov v centre
- vykonávanie monitorovacích návštev v školách a rodinách detí zapojených v projekte Adopcia na diaľku® (platí len pre projekt v Ugande).

Príprava na cestu

Naši dobrovoľníci prechádzajú pred vyslaním na misiu odbornou prípravou, vďaka ktorej získajú prehľad o konkrétnom projekte, aktivitách, ktorým sa budú venovať, ako i kultúrnemu pozadiu regiónu. V rámci prípravy bude mať záujemca taktiež možnosť stretnúť sa s dobrovoľníkom, ktorý už na konkrétnom projekte bol, a tak získať informácie priamo z prvej ruky.

Okrem odbornej prípravy poskytuje Slovenská katolícka charita dobrovoľníkovi aj informácie ohľadom potrebných očkovaní. Podobne svojmu dobrovoľníkovi či dobrovoľníčke pokryje náklady spojené s očkovaním, poistením, letenkou, ako aj vízami.

Záujemcovia o dobrovoľnícku činnosť na projektoch Charity by mali mať:

- vek od 22 do 35 rokov
- skúsenosť zo zahraničného pobytu
- otvorenú myseľ a srdce k ľuďom z iných kultúrnych prostredí
- ovládať anglický jazyk aspoň na úrovni B1
- ochotu vycestovať aspoň na 6 mesiacov (po vzájomnej dohode vieme dobu vycestovania upraviť)

Viac informácií dobrovoľník/dobrovoľníčka získa na osobných stretnutiach v rámci prípravy na vyslanie na misiu. V prípade záujmu stačí napísať mail na vittekk@charita.sk a v prílohe zaslať štruktúrovaný životopis a motivačný list, ktorý by mal obsahovať odpovede aj na nasledujúce otázky:

- Prečo sa chcete stať dobrovoľníkom/dobrovoľníčkou?
- Na aké vaše vlastnosti ste hrdí a na ktorých potrebujete ešte popracovať?
- Ako reagujete na stresové situácie?
- Predstavte si svoj život v kultúrne úplne odlišnej spoločnosti, ktorá je silno zasiahnutá chudobou – ako by ste reagovali na takéto prostredie?
- Čo považujete za výhody a čo za nevýhody života v komunite?
- Čo by ste chceli z dobrovoľníckej činnosti získať pre seba?
- Ako vnímate prácu pre kresťanskú organizáciu, akou je Slovenská katolícka charita?
- Ako by ste opísali Vašu duchovnú cestu vzhľadom na Váš záujem o dobrovoľníctvo?

Čo je
DOMOV?

Zaujímá ťa téma migrácie? Podšpoznať príbehy ľudí, ktorých sa týka!

Ja som vlogger

Ja som študent

Ja som novinárka

My sme cudzinci

Pod'sa pozrieť do Ugandy!

Zapoj sa do skvelej súťaže!

Spoznať
naše príbehy!

PODŠPOZNAŤ ROZVOJOVÉ PROJEKTY SLOVENSKEJ KATOLÍCKEJ CHARITY
A ŽIVOT ĽUDÍ V UTEČENECKÝCH TÁBOROCH V UGANDE.

ZAPOJ SA DO SÚŤAŽE DO 31.10.2018 A VYHRAJ! VIAC O SÚŤAŽI NA WWW.COJEDOMOV.SK